

Den övre nivån avslutas med en böljande linje för att mjuka upp övergången mot den vildare delen. Nedanför växer ängsblommor och ett femtiotal dvärgtallar som klipps regelbundet för att hålla formen.

Från huset leder en klippt gång ner till ången och vidare till sjön. I strandkanten har Chris och Robin Hutt planterat kaveldun och gul svärdsilja, samt näckrosor lite längre ut i vattnet.

TRÄDGÅRD
Rabatt & Design Special!

3 trädgårdar - 3 stilar:

★ *Tydliga rum på rad.*

★ *Maxad yta vid villan.*

★ *Designad som naturen.*

Böljande former suddar ut gränsen mellan vild natur och tuktad trädgård.

STRUKTUR OCH NATUR I SAMSPEL

Med hjälp av en landskapsarkitekt och inspiration från naturen har Chris Hutt skapat en unik trädgård på en sluttning. Med naturnära former och växtval har han fått tomten att bli en spegling av landskapet runtomkring.

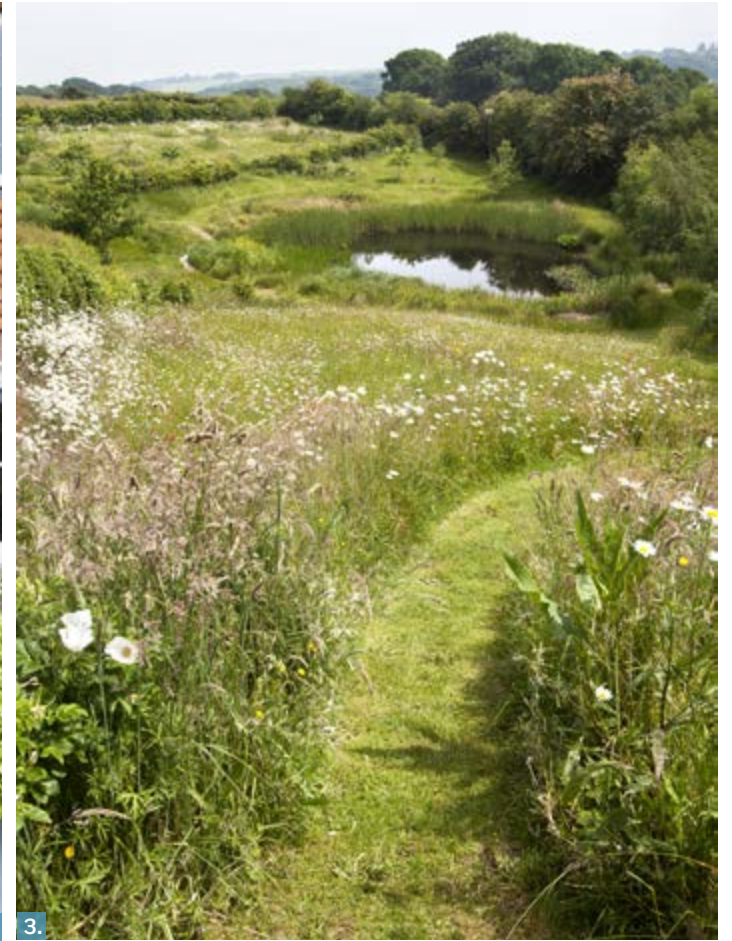
Text och foto: HANNE GABEL CHRISTENSEN Illustration: IANN EKLUND TINBÄCK

1.

2.

3.

1. Kanter av cortenstål skapar nivåer i trädgården. 2. Klematis och rosor blommar på bägge sidor av dörren. 3. En klippt gång leder genom ängen ner till sjön. Till vänster en vit vresros. 4. Berg-tallen klippas för att få sammanhängande, mjuka former. 5. I prydnadsträdgården finns en grusyta med bland annat kantnepeta, fingerborgsblomma, törel och färgväxlartobak i vitt och rosa.

Från huset har man en fantastisk utsikt över Chris och Robin Hutt's trädgård och vidare mot det omgivande landskapet. Man kan inte se var trädgården slutar och naturen börjar. Det är just det som Chris Hutt har arbetat för att få fram, sedan han och maken Robin för elva år sedan föll för det natursköna läget.

- Alla former i trädgården är en spegling av landskapet och om det ser ut som en sammanhängande bild är jag glad. Jag gillar att gå i naturen och när jag ser allt det vilda vill jag ta in det i trädgården. Jag tittar på hur buskar och träd växer i naturen och försöker få det på samma sätt här, säger Chris Hutt.

Han startade helt från grunden vilket passade honom fint. Efter att ha bott i stan hela sitt liv och haft små odlingsytor, ville han bo på landet med en stor trädgård som han själv kunde forma.

Det var emellertid något av en utmaning han stod inför - marken sluttar kraftigt neråt och nedanför sluttningen ligger ett mindre hus, ett annex, som Chris Hutt har

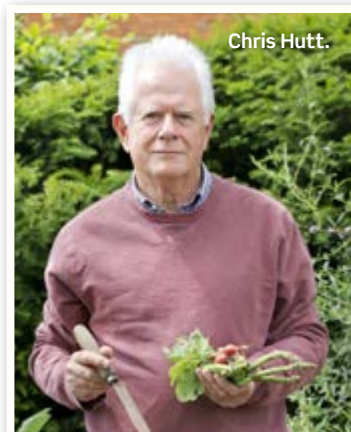
inrett som arbetsplats. Men det visade sig att trots den korta sträckan ner till huset var det inte helt lätt att ta sig dit.

- Slänten var mycket lutande och hal - höjdskillnaden är 15 meter, och det fanns ingen stig dit från bostadshuset. Så jag tänkte: Hur tar jag mig ner säkert? Jag kom fram till att jag behövde experthjälp för att lösa det, berättar han.

Två nivåer

Första steget var därför att kontakta en landskapsarkitekt som kunde hjälpa till med utformningen av en stig, och med att få till plana nivåer i trädgården.

Lösningen blev en trappa, efterföljd av en stig med breda, markstensbelagda steg kantade av trä, som leder vidare ner till annexet. Dessutom anlades en stig ner till trädgården. Samtidigt blev tomten uppdelad i två platåer. På den övre, vid huset, finns en välansad prydnadsträdgård med gräsytor och planteringar, samt en köksträdgård omgärdad av en häck. Den andra platån sluttar neråt och här är stilen mer vild och naturnära. Och med det som

Chris Hutt.

TRÄDGÅRDSFAKTA

Här bor: Chris och Robin Hutt.

Var: East Sussex i södra England.

Yta: Cirka 12000 kvm.

Läge: Från en platå vid huset sluttar marken 15 meter ner.

Jordmån: Tung lerjord.

Trädgårdens ålder: 11 år.

Nästa projekt: Att göra om trädgården på framsidan, där det är gräsyta och rabatter, och göra den mer spännande.

4.

5.

Bryggan finns där för att förtöja en roddbåt. Tidigare hade Chris och Robin en eka för att kunna gallra bland växterna, men de kom fram till att det var lättare att vada ut i midje-högt vatten än att rensa från båten.

”När vi har fönstren öppna på natten kan vi höra grodorna.”

➔ utgångspunkt har Chris Hutt sedan vidare-utvecklat trädgården.

Något av det första som Chris anlade var ången. Det översta jordlagret med näringsrik lerjord avlägsnades och ersattes med mager (näringsfattig) jord, som ängsväxter föredrar. Utöver en ängsfröblandning sådde han också **ängsskallra** *Rhinanthus minor*, en ettårig halvparasitisk ört vars rötter suger vatten och näring från utvalda värdväxter, som exempelvis gräs. Gräs har därför svårt att trivas tillsammans med ängsskallra, vilket främjar vilda ängsblommor. Efter ett par år hade ången vuxit till sig och i dag sköter den sig själv och kräver bara lite ogrärensning. Och senare på sommaren, när ängsväxterna har blommat över och spritt sina frön, slås ången och det slagna gräset samlas ihop så att det inte ger jorden näring till nästa säsong.

Sjö i ånden

Senare grävde Chris och Robin en två meter djup sjö i ånden av ången, som komplement till en något mindre, naturlig sjö,

som ligger gömd bakom träd och häckar, och inte syns från huset.

- Det går en vattenåder här och sjön fyllde sig själv inom loppet av en vinter, förklarar Chris.

Under en helg planterade han och Robin 900 plantor vid sjön. Sedan har växterna fått sköta sig själva, bortsett från att Chris och Robin rensar när det växer för mycket. Då vadar de ut i sjön och kastar upp plantorna på land.

Sjön ger trädgården en ännu mer naturnära dimension och det sjuder av liv vid vattnet i form av trollsländor, skraddare och grodor, vars kväkande kan höras ända upp till huset.

- När vi har fönstren öppna på natten kan vi höra grodorna, berättar Chris.

Vilt och trimmat

Genom åren har gränserna mellan trädgårdens bägge nivåer allt mer suddats ut, och det är en utveckling som fortsätter.

- Jag hade inte en färdig vision från början, utan har provat mig fram. Och

ju mer jag arbetar med trädgården desto mer ifrågasätter jag gränsen mellan den tuktade och den vilda delen.

Utvecklingen går från plantor med stora blad och blommor, till mer småblommiga växter - och gräs som vajar i vinden. ●

5 FAVORITER HOS CHRIS OCH ROBIN

Perenners hårdighet anges i A-D, se sidan 108.

- ❁ **Bergtall** *Pinus mugo*, zon 6.
- ❁ **Fingerborgsblomma** *Digitalis*, B.
- ❁ **Flodsilja** *Cenolophium denudatum*, B.
- ❁ **Glanshagtorn** *Crataegus x lavalleyi*, zon 2.
- ❁ **Handnycklar** (vild orkidé) *Dactylorhiza*, C.
- ❁ **Jättefjädergräs** *Celtica gigantea* 'Gold Fontaene', C.
- ❁ **Prästkrage** *Leucanthemum vulgare*, A.
- ❁ **Vanlig smörblomma** *Ranunculus acris*, A.
- ❁ **Vit vresros** *Rosa rugosa* 'Alba', zon 8.
- ❁ **Ängsskallra** *Rhinanthus minor*, B.

❁ Finns på bild i reportaget.

I köksträdgården finns upphöjda bäddar och ett växthus. Odlingarna gör paret nästan självförsörjande på grönsaker. Stöden för bönor och ärtor är av hassel. Högst upp sitter lerkrukor för att skrämma fåglar och förhindra att de slår sig ner på stöden.

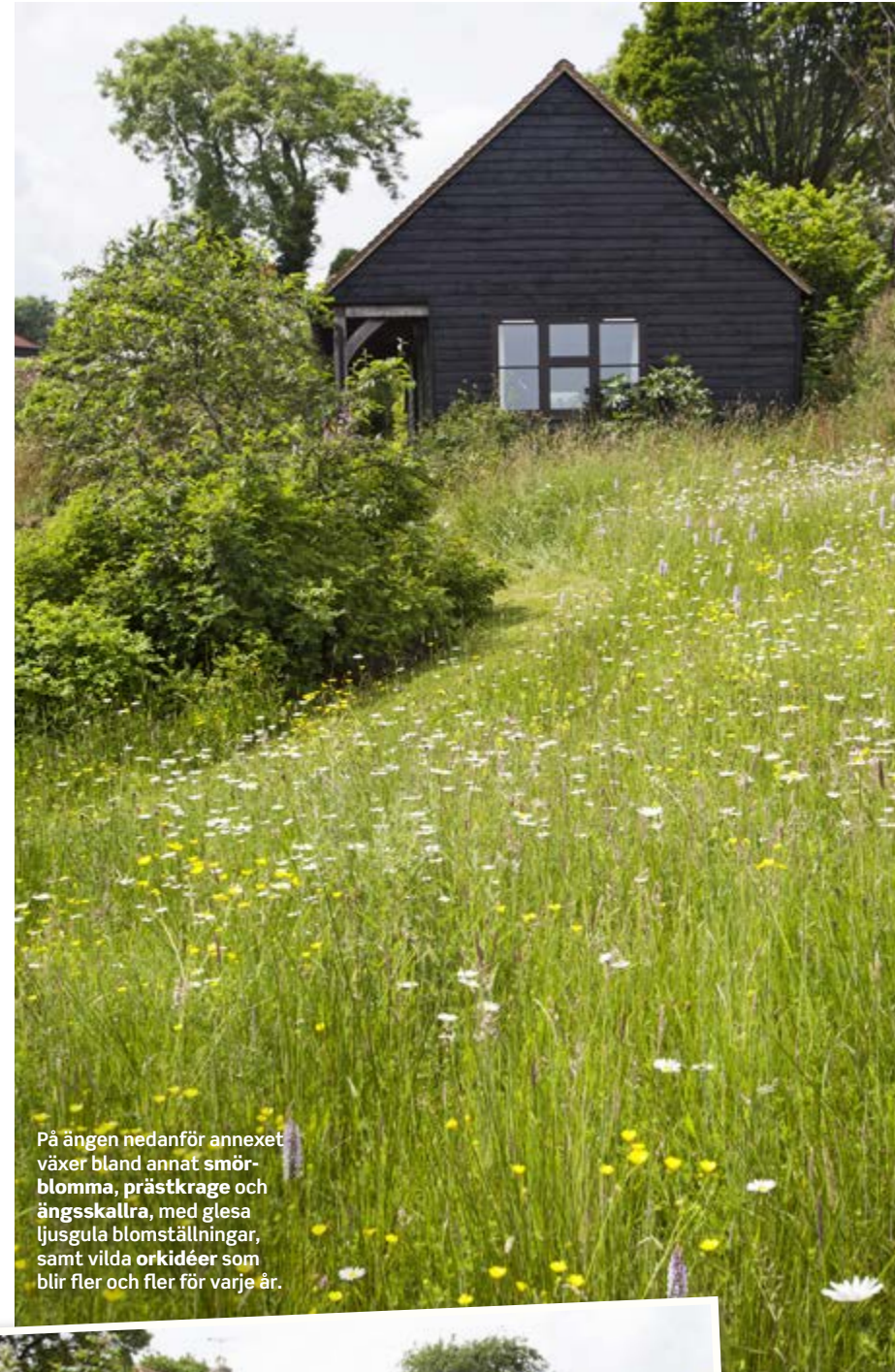

Köksträdgården är inramad med en häck av idegran. Nätstaketet finns där för att skydda odlingarna från kaniner. Fönsterbågarna i häcken blir som titthål för att odlingen inte ska vara helt avskild från omgivningen.

Böljande landskap

1. Trädgården på husets framsida.
2. Grusträdgård med nepeta, fingerborgsblomma och färgväxlartobak.
3. Köksträdgården med växthus.
4. Terrass.
5. Gräsyta med ett gammalt körsbärsträd.
6. Stig med trappsteg som leder ner till annexet.
7. Annex.
8. Äng med vilda växter.
9. Rund, klippt gräsyta med kant av cortenstål.
10. Fruktträdgård.
11. Sjöar.

På ängen nedanför annexet växer bland annat smörblomma, prästkrage och ängsskallra, med glesa ljusgula blomställningar, samt vilda orkidéer som blir fler och fler för varje år.

Chris Hutt gillar högresta uppstickare som fingerborgsblomma och Allium. I bakgrunden skymtar jättefjädergräs 'Gold Fontaene'.

I ängen finns en plan, rundad och vältrimmad gräsyta med en kant av cortenstål.

Anlägg en äng

Förvandla en del till äng med vilda örter. Vackert för ögat och uppskattat av insekter som humlor, bin och fjärilar.

→ Blomsterängar blir en fin övergång mellan tuktad trädgård och vild natur. Att få en vacker äng tar några år men det är väl värt väntetiden. Räkna med att det tar 3–4 år från sådd till att det är en blommande äng. Sedan får man vänta ytterligare några år tills det gräs som såddes in samtidigt med ängsblommorna är tätt och fint. Med små rotade plantor (pluggplantor) förkortas tiden något.

De flesta ängsväxter trivs bäst i en mager jord. Om jorden är näringsrik bör man ta bort det översta jordlagret och ersätta det med en mager, näringsfattig jord, alternativt anlägga ängen direkt i det alvlager (kompakt lager under matjorden) som kommer fram när jorden har tagits bort. I en näringsrik jord växer det kraftigt och höga, kvävegynnade växter, som kraftiga gräs, **hundkåx** och **brännässla**, trivs och konkurrerar ut de ängsväxter man vill ha.

Det är viktigt att se till att jorden är ordentligt rensad från fleråriga ogräs, så kallade rotogräs. Om marken innehåller många sådana besvärliga ogräs, som **kirskål** och **åkerfräken**, kan man först täcka hela jorden med mörk markduk, som stänger ute ljuset, och låta den ligga på en säsong eller två. När man tar bort duken har man en jord fri från fleråriga ogräs.

Vilda växter finns att köpa som fröblandningar eller som pluggplantor på pratensis.se. Där hittar man ängsblandningar för olika typer av marker, som exempelvis torräng eller fuktäng, och för olika delar av landet. En bra tid för sådd är augusti–september eller under våren april–maj. Om man frösår på våren behövs vattning under större delen av första säsongen.

Gödsla inte ängen utan se till att jorden förblir mager (näringsfattig). Ett sätt är att räfsa ängen när den är slagen. Då kommer den enda näring växterna får från nerfallna löv och annat organiskt material.